A. Cechy stanowiska asekuracyjnego:

1. Stanowisko musi być niewyrywalne! W miarę możliwości starajmy się ocenić jakość punktów – spitów, ringów, haków (rdza, luźna nakrętka, luźny hak, luźny blok skalny, drzewo o zbyt małej średnicy itp.)
2. Ergonomia - stanowisko powinno być tak zbudowane aby w miarę możliwości zapewniało wygodę asekurującemu. Jest to miejsce naturalnego odpoczynku w trakcie wspinaczki (dot. dróg wielowyciągowych).
3. Stanowisko powinno składać się z minimum dwóch punktów asekuracyjnych. W wyjątkowych sytuacjach może to być jeden „pancerny" punkt np. grube drzewo lub duży blok skalny.
4. Punkty stanowiskowe powinny być równomiernie obciążone.
5. Centralny punkt stanowiska to koniecznie karabinek HMS z blokadą zamka (ew. dwa karabinki niezakręcane ustawione zamkami przeciwstawnie).
6. Kąt między ramionami stanowiska powinien być ostry, optymalnie to 60°.

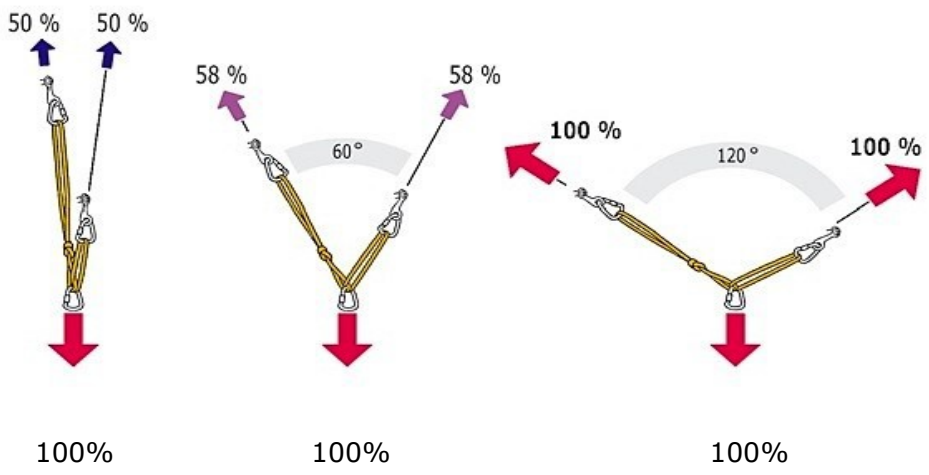

Rys. 1. Wpływ kąta ramion stanowiska na rozkład sił

B. Podstawowe rodzaje stanowisk

1. Pajączek (kluczka)

Fot. 1 i 2. Budowa stanowiska z taśmy – pajączek

2. Pajączek z trzech punktów

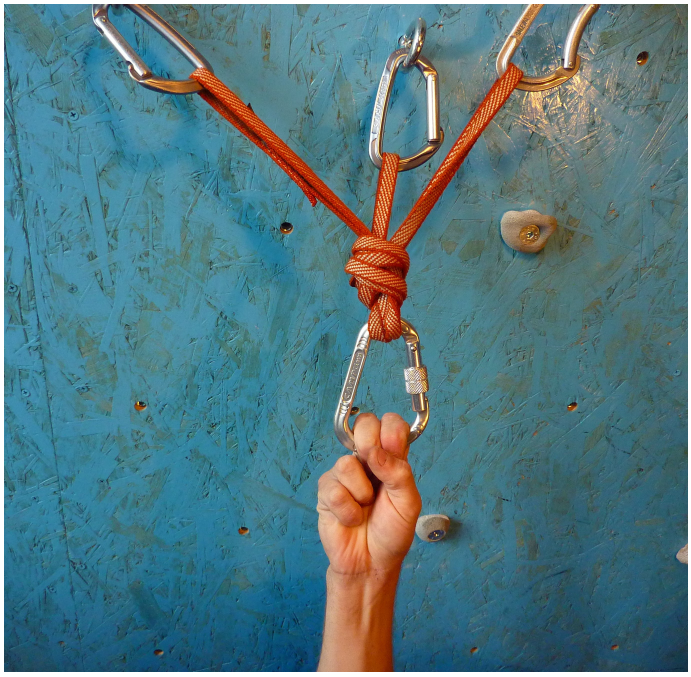

Fot. 3 i 4. Budowa pajączka z trzech punktów

3. Motyl

Fot. 5. Motyl

Fot. 6-9. Budowa motyla:

4. Z niezależnych pętli

Długość pętli dobieramy tak, aby obydwa punkty były równomiernie obciążone (fot. 10). W razie konieczności skracamy lub wydłużamy pętle
(fot. 11-12)

Fot. 10.

Fot. 11.

Fot. 12.

W celu przedłużenia taśm łączymy je krawatem (główką skowronka):

Fot. 13.

5. Stanowisko samonastawne

Uwaga!

Zaleta: równomiernie obciąża obydwa punkty również wtedy gdy zmienia się kierunek obciążenia punktu centralnego.

Wada: jeśli do budowy wykorzystamy dwa niskiej jakości punkty (zardzewiałe spity, haki) to w razie wyrwania jednego z nich – drugi zostanie obciążony siłą dynamiczną, co może doprowadzić także do jego wyrwania.

6. Stanowisko z ekspresów

dolne karabinki ekspresów ustawiamy zamkami przeciwstawnie

7. Stanowiska wykorzystujące naturalne punkty w skale

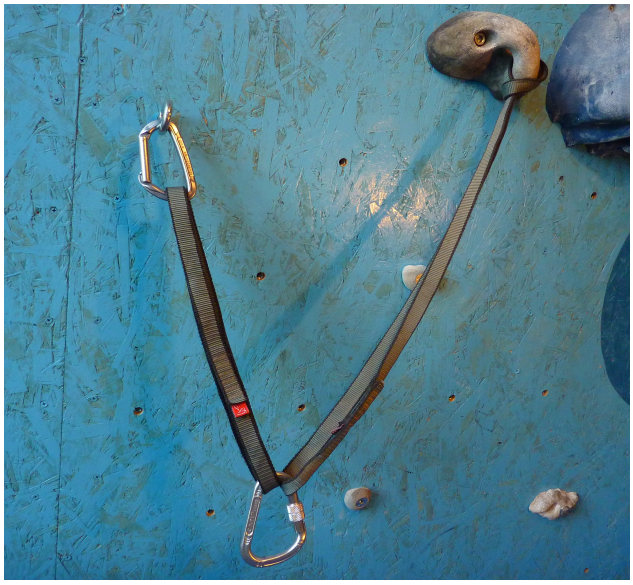

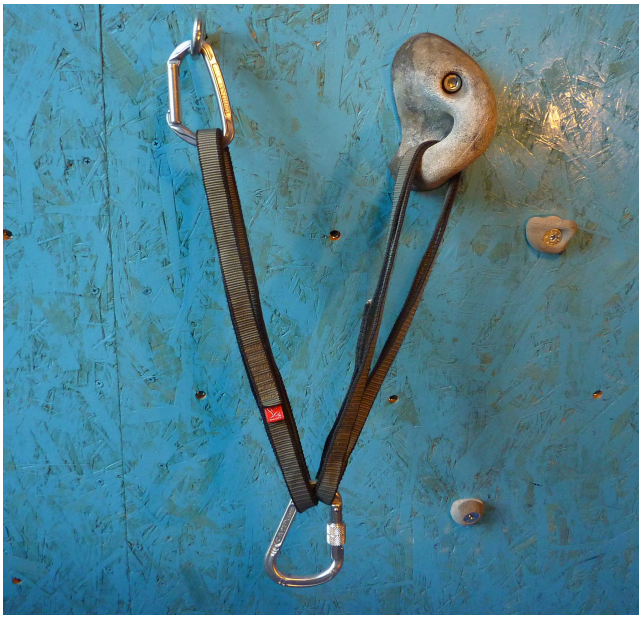

8. Stanowiska z liny

- **angielskie**

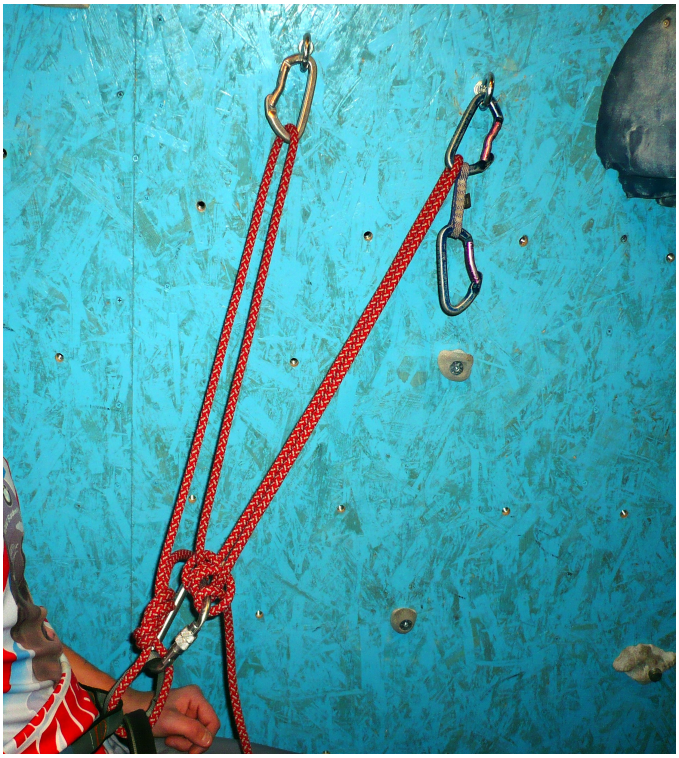

Fot. 20. Stanowisko angielskie

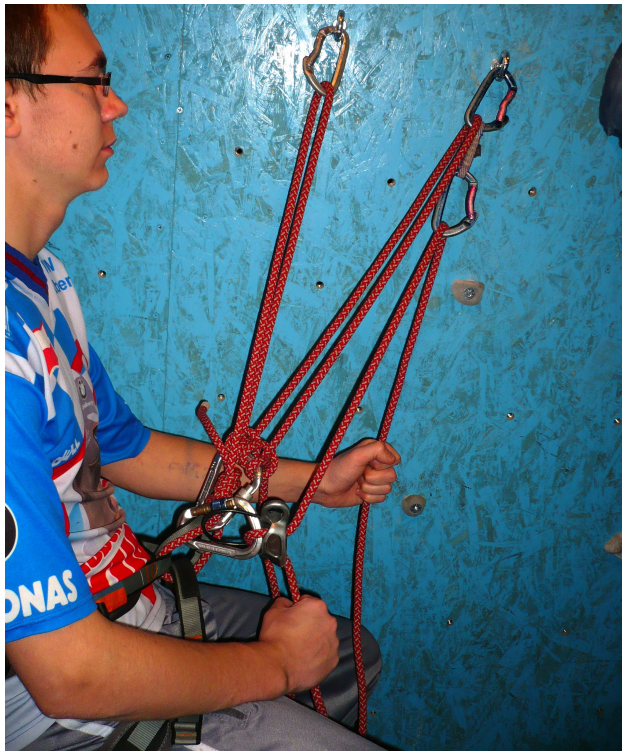

Fot. 21. Asekuracja na górnym stanowisku angielskim

- **angielskie samonastawne i kluczka (pająćzek)**

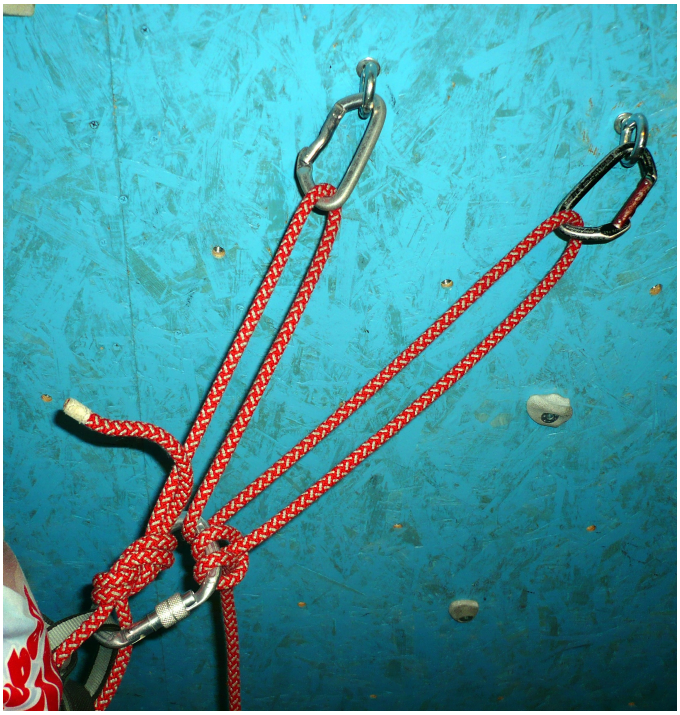

Fot. 22. Stanowisko angielskie samonastawne

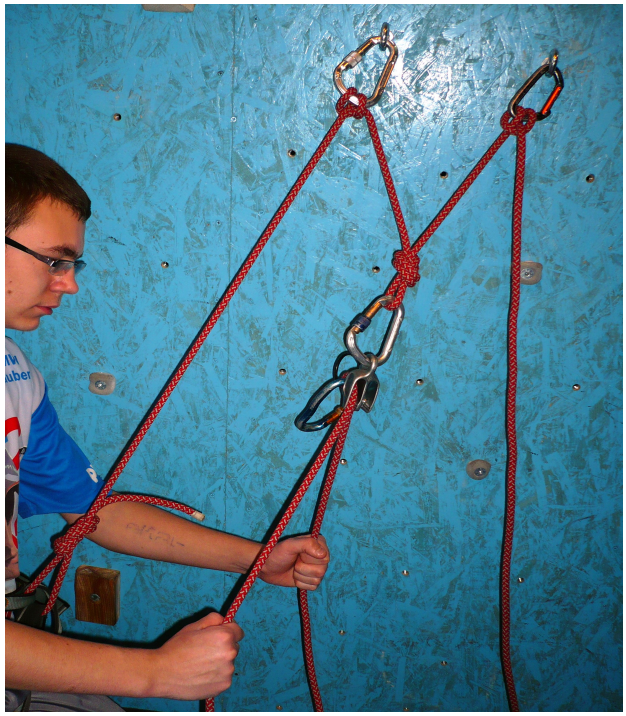

Fot. 23. Stanowisko z kluczki, auto z liny i HMS

- **samonastawne z liny**

Fot. 24 i 25. Budowa stanowiska samonastawnego z liny

C. Błędy popełniane podczas budowy stanowisk

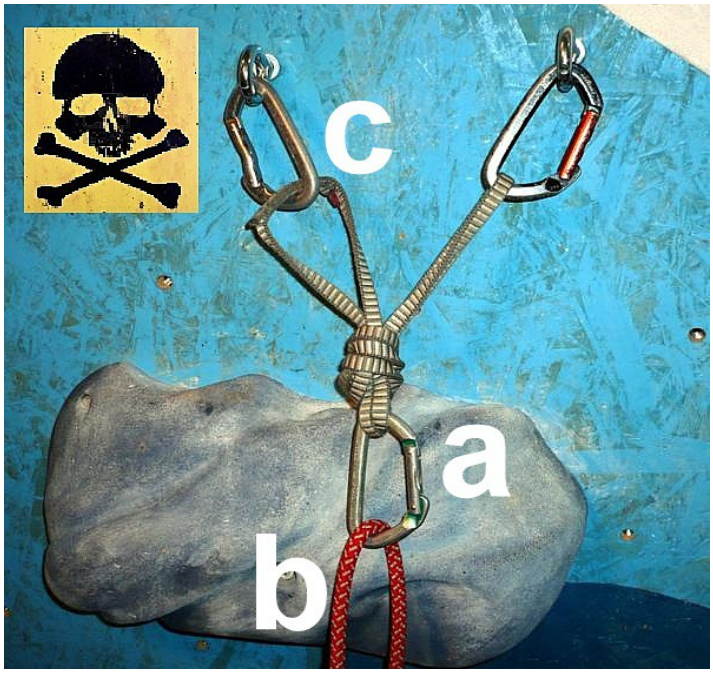

Fot. 26. Błędy

Na fotografii 26 widzimy trzy nieprawidłowości grożące śmiertelnym wypadkiem:

a) W centralnym punkcie zamiast HMSu zastosowano niezakręcany karabinek grożący wypięciem liny.

b) Za krótka taśma powoduje, że lina trze o skałę, a karabinek centralny niekorzystnie obciążany jest na krawędzi skały.

c) Łączenie pętli (szew taśmy) jest „łamany” w karabinku – niekorzystne obciążenie.

- **Trójkąt amerykański**

Tzw. trójkąt amerykański – popularny za oceanem, ale też najczęściej krytykowany układ.

Zalety:

- prostota
- możliwośću użycia krótkiej taśmy
- nastawność

Wady:

- niekorzystny rozkład sił
- po wyrwaniu jednego z punktów drugi zostanie obciążony dynamicznie

- **Wpinanie karabinka zamkiem do skały**

Otwarty karabinek wytrzymuje obciążenie 7kN – zamiast 22kN (przy zamkniętym zamku). Pamiętajmy o tym, gdy mamy do czynienia ze spitami lub ringami z dodatkowym koluchem. Ponadto, może się przytrafić sytuacja jak na rysunku. Wpinaj zawsze zamkiem od ściany!

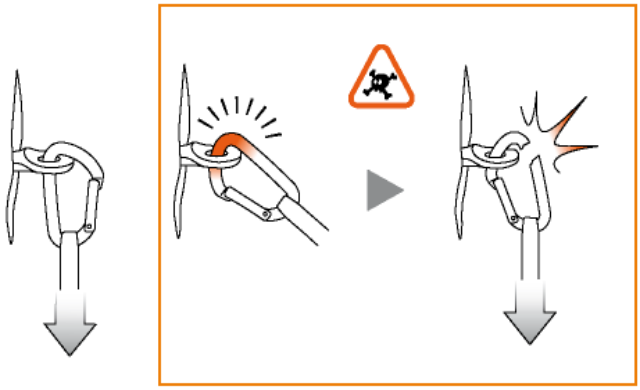

D. Podział stanowisk ze względu na przeznaczenie

1. Stanowisko do wędki

Dobieramy tak długość taśm aby karabinek centralny HMS wychodził poza krawędzie skalne i wisiał bez kontaktu ze skałą, zamkiem na zewnątrz. Lina nie może trzeć o krawędzie skalne (fot. 29).

Fot. 29.

2. Szanuj ringi zjazdowe

Fot. 30 pokazuje ring stanowiskowy wytarty przez linę na skutek wędkowania bezpośrednio z niego. Aby ograniczyć to zjawisko stosujemy rozwiązania przedstawione na fotografiach 31 i 32, a pracę liny bezpośrednio w ringu dopuszczamy podczas wyższej konieczności, jak na przykład opuszczenie wspinacza po poprowadzeniu drogi.

Fot. 30.

Fot. 31.

Fot. 32.

3. Stanowisko pośrednie na drogach wielowyciągowych

Pamiętaj aby stanowisko pośrednie wyposażyć w punkt wysyłowy czyli prowadzący wpina pierwszy przelot jeszcze w stanowisko przed zlikwidowaniem auta (w najwyższy punkt stanowiska lub punkt centralny). Zapobiegnie to wysokiemu współczynikowi odpadnięcia podczas ewentualnego lotu (fot. 33.).

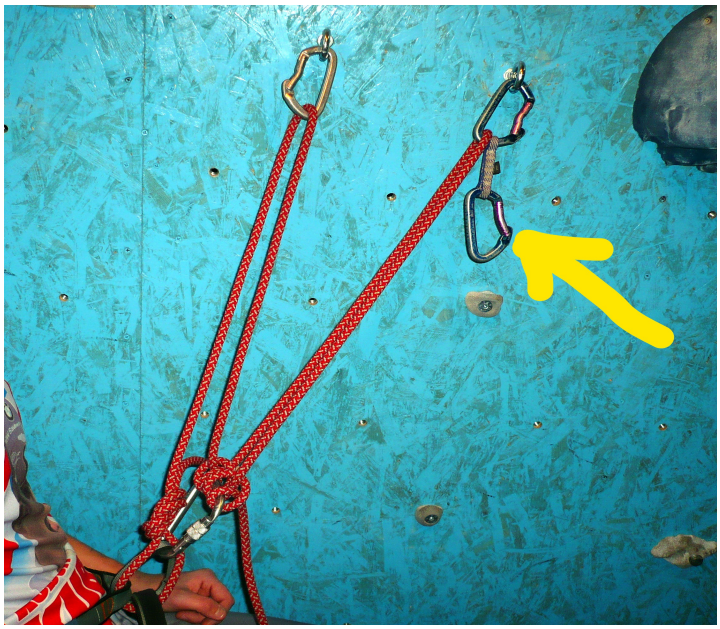

Fot. 33. Punkt wysyłowy

4. Stanowisko zjazdowe

Fot. 34

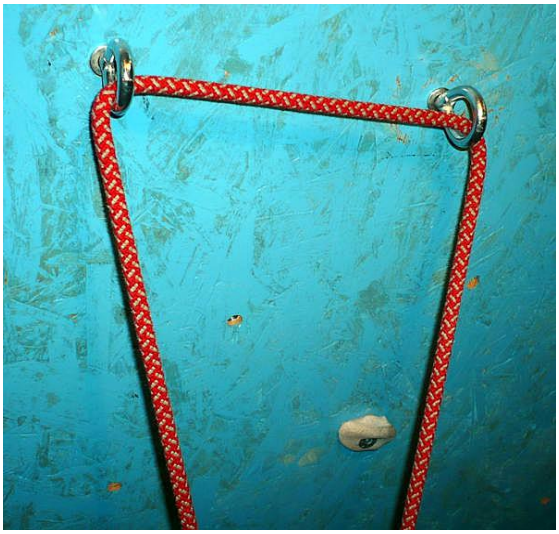

Fot. 35

Zjazdy – linę przekładamy przez centralny punkt stanowiska (dolne kółko łancucha, mailon) lub dwa ringi (fot. 34, 35). Liny nie przekładamy bezpośrednio przez spit czy hak (ostre krawędzie!). W tym przypadku w spicie czy haku zostawiamy taśmę lub repsznur (fot. 36). Podobnie postępujemy zjeżdżając z naturalnych punktów. Możemy też zostawić w stanowisku mailona. Pamiętaj o zabezpieczeniu węzłem koncówek liny zjazdowej!

Fot. 36.

Dopuszczamy możliwość zjazdu tylko z jednego punktu pod warunkiem, że jest to dobrej jakości “pancerny” punkt (kolucho zjazdowe, ring, drzewo, blok skalny), fot. 37.

Fot. 37.

Fot. 38. Stanowisko z repsznura

Fot. 39. Nie polecany trójkąt amerykański

Fot. 40.

Stanowisko z naturalnego punktu nie budzącego zaufania zabezpieczono dodatkowym przelotem (luźnym!) na czas zjazdu pierwszej, cięższej osoby. Potem przelot zostanie zabrany.

Uwaga! *Wiadomości i ilustracje zawarte w niniejszym skrypcie nie są wystarczające do bezpiecznego wspinania. Stanowią jedynie niewielki obszar wiedzy wspinaczkowej, wymagają dodatkowego komentarza i specjalistycznego szkolenia.*